

Johtopäätökset valtion sopimustarkastuksesta ja yhteistyö hankinnoissa

Johanna Sorvettula
muutosjohtaja

Siirtyvät sopimukset -tarkastus

SOTE

- Yhteistyö aloitettu keväällä 2017
- Koulutukset, sopimusten kerääminen ja tallentaminen aloitettiin keväällä 2017
- Sopimusten tallentamista jatkettiin syksyllä 2017 ja tarkastaminen aloitettiin 9/2017
- Sopimukset tarkastettiin kaksivaiheisesti
- 1) Sairaanhoidopiiri
- 2) Kunnat ja muut kuntayhtymät

MAKU

- Yhteistyö aloitettu keväällä 2017
- 14.2.2017 KEHA-keskuksen ja valmistelun sovittu aikataulusta 4/18 sopimukset kerätty ja tallennettu 5/18 sähköiseen sopimusjärjestelmään.
- Tallentajien yhteystietolista lähetettiin maakuntavalmisteluun 4/2018
- Sopimusten tallentamista koskeva koulutus 5/2018
- Tallentaminen käynnistyi 5-6/2018

Siirtyvät sopimukset -tarkastus

SOTE

- Loppuraportti valmistui vuoden 2017 loppupuolella
- Sopimusarkiston päivittäminen jatkuu – haasteita
- Tarkastettuja sopimuksia **2987**
- Tällä hetkellä voimassa oleviksi merkitty **4021** sopimusta
- DD-tarkastuksen yhteydessä siirtyvien sopimusten määräksi on arvioitu n. **6-7 000** sopimusta
- Järjestelmässä sopimuksia yhteensä n. **10 300** sopimusta

MAKU

- Tällä hetkellä kannassa Y- ja E-alueen sopimuksia
- L-alueen sopimukset puuttuvat
- Useamman sopimusryhmän osalta vielä selvitettävää:
- ICT: Valtori?
- Tilat: siirtyvätkö esim. padot Tilakeskukselle?
- Järjestelmässä sopimuksia **587** kpl.
- KEHA-keskuksen arvio on n. **2 500** kpl

Sopimuskatselmoinnin tarkoitus

- 1) Määritellä, mitä sopimuksia siirtyy.
- 2) Määritellä mahdolliset sopimusten päällekkäisyydet.
- 3) Määritellä mahdolliset sopimusten aukkotilanteet.
- 4) Määritellä sopimusten sisältö.
- 5) Arvioida sopimusten riskejä ja siirtyviä riskejä.
- 6) Määritellä ns. jaettavat sopimukset.
- 7) Arvioida sopimusten jaon lähtökohtia.
- 8) Suunnitella sopimusohjausvälineitä**
- 9) Suunnitella sopimus- ja hankintayksikkö ja resurssit**

Tavoitteet

1. Samankaltaisia sopimuksia analysoidaan ryhminä.
2. Samankaltaisuus arvioidaan sisällön (mitä hankittu) ja kuinka paljon (kokoluokka) perusteella.
3. Sopimusten sisällöstä poimitaan keskeisimmät ehdot, samaan ryhmään kuulumisen edellyttää, että keskeiset ehdot ovat samat.
4. Jos jonkin hankinnan sisällöltään sinänsä samantyyppisten hankintojen joissain sopimuksissa on tietyt erityispiirteet, ne otetaan omaksi alaryhmäksi.
5. Selkeys: sopimus ja siitä kirjattavat tiedot kuvaavat hankkeen selkeästi ja ymmärrettävästi.
6. Erityisen arvokkaat / suuret / sisällöltään laaja-alaiset tai eri hankintasisältöjä sisältävät sopimukset nostetaan erikseen yksilölliseen tarkastukseen.
7. Tavoitteena löytää ns. tyyppiviat sekä erotella erityisen isot ja ongelmalliset sopimukset arvioitavaksi yksilöllisesti.

Tämä vaatii tarpeeksi oikeaa tietoa ja yhteistyötä.

Yhteinen

Etelä-Pohjanmaa

Sopimusluokkien arkistointi

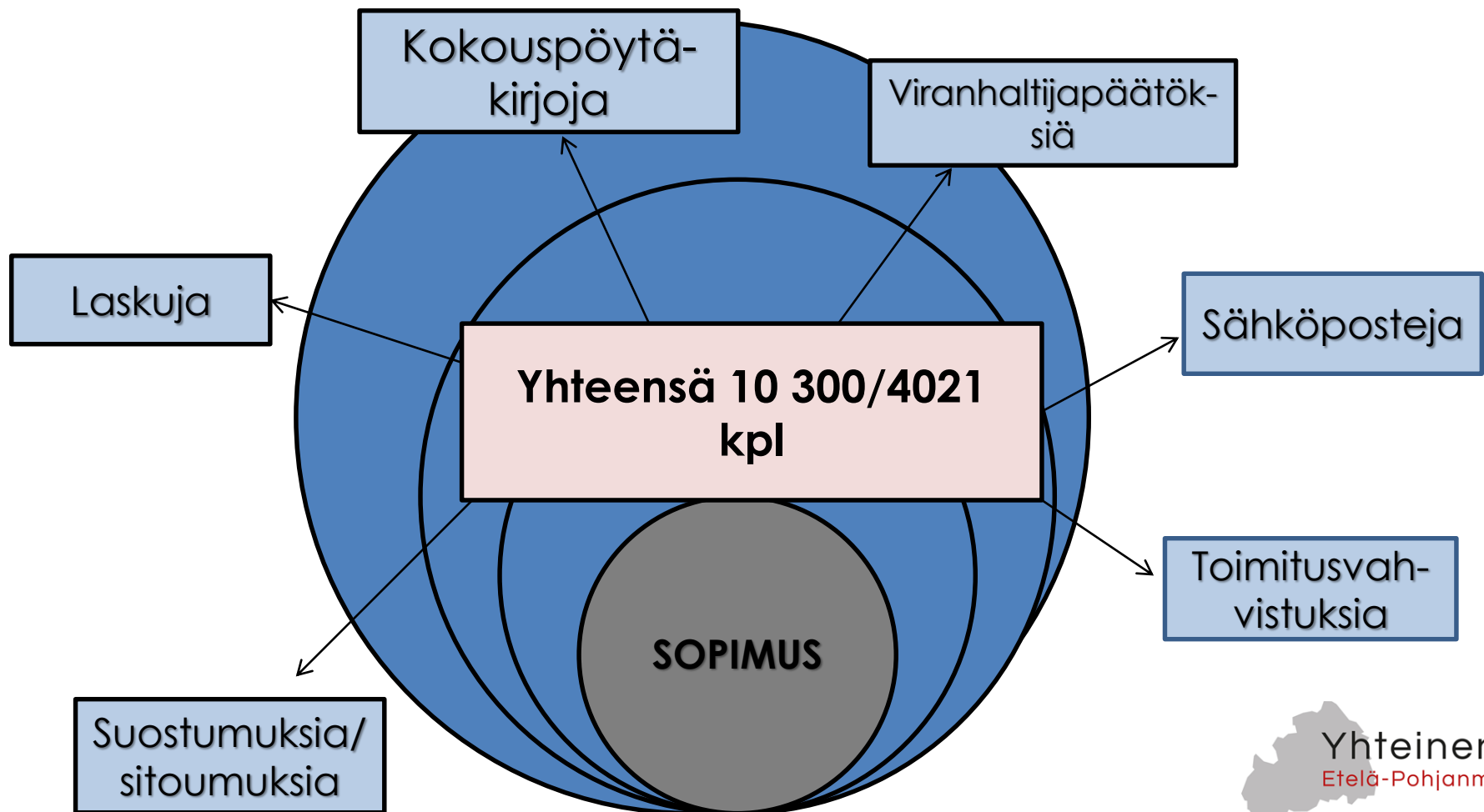
- 1) Hallinnolliset
- 2) Työvoiman vuokraussopimukset
- 3) Palvelu-, tavara- ja leasing-sopimukset
- 4) ICT- ja ylläpitosopimukset
- 5) Kiinteistöjen ja tilojen vuokra- ja huoltosopimukset
- 6) Muut sopimukset
- 7) Myyntisopimukset

Valtiolta siirtyvät sopimukset

www.uusiep.fi

Sopimuksen käsite

Sopimusten arkistointi

- Arkistolaista (831/1994) ja hankintalaista (1397/2016) johdettavien periaatteiden mukaisesti julkisten organisaatioiden hankintoihin liittyvät asiakirjat säilytettävä
- Yleinen velvollisuus säilyttää dokumentaatio sopimuskauden päättymisestä 10 vuotta

Hallinnolliset sopimukset

Luokan sopimukset kattavat lähinnä maanomistajien suostumuksia Y-alueen hankkeille.

- Suostumukseen liittyy usein pysyvä käyttöoikeus maapohjaan tai tieosuuteen.
- Maakunnalle ei aiheudu pääsääntöisesti kustannuksia, sillä korvaukset maksettu kertaluonteisina.
- Korvausvastuita voi aiheutua vahingonkorvauksista, mm. ojien tai penkereiden sortumien seurauksena.
- Vahingonkorvauksista maanomistajalle laadittu sopimuksia, joissa määritelty kertakorvaus.
 - > vahingonkorvausriskiä ei tiedossa

Lisäksi sopimuksia yhteistyöhankkeista

- Yhteistyöhankkeiden ehdot yleispiirteisiä, sisältävät lähinnä menettelyt pääpiirteissään ja rahoituksen jakautumisen.
- Sopimuksia järjestely-yhtiöiden (yhteenliittymä) kanssa kunnossapitovastuista. -> Epäselviä termejä

Pöytäkirjat

Suostumukset/sopimukset

- Suostumusten osalta uusiin käytettävä malli sisältää ehdot:
Pysyvä käyttöoikeus.
- Jos tila on velan panttina, korvauksen maksu edellyttää pantinhaltijan suostumusta
- Kertakaikkinen korvaus, maksetaan hankkeen valmistuttua.
- Omistajalla on oikeus vaatia korvausta muusta vahingosta.
- Kiinteistöön luovutuksessa ELY:n oikeudet säilytettävä.
- Maapohjan omistus jää tilan/kiinteistön omistajalle.
- Sijaintipaikan käräjäoikeus.

-> vanhoissa sopimuksissa siirto-oikeudet puutteellisia ja uusissa sopimuksissa siirto-oikeudet huolehdittu.

-> Välimiesmenettely laajasti käytössä

Sopimuksista määräaikaisia vain muutamat. Määräaikaisuudet koskevat lähinnä käyttöoikeuden kestoa. Kestot usein hyvin pitkiä (20-50 vuotta).

Palvelu-, tavara ja leasing

Tallennettuna 96 sopimusta, joista:

- 16 sähkösopimusta
- Y-alueen vastuita
 - muita Y-alueen sopimuksia 34 kpl, joiden joukossa
- siltoihin liittyviä kunnostushankkeita,
- vedenkorkeuden mittausasemien kunnossapitosopimuksia,
- mobiililiittymiä

Tallennettuna 50 E-alueen sopimusta

- Sopimuksia ammatillisesta koulutuksesta
- 4 KEHA-keskuksen sopimusta
- GPS-tukiaseman liittymiä

Tarkastuksessa ei ole käytössä yhteistyösopimuksia
-> irtisanomisehdot -> kohteet jne.

Kustannukset

SOTE 79 283 872 €

MAKU 50 miljoonaa €

**Maakunnan sopimuskanta
130 000 000 € ilman urakoita**

Yhteenveto 1/3

- Sopimukset on kilpailutettu, kilpailutusmenettelystä ei mainintoja.
 - Ei sopimuksen liitteenä -> tulkintaongelmat
- Vain muutamia allekirjoittamattomia sopimuksia.
- Suurimmassa osassa sopimuksista on viitattu YSE:ihin.
- Sopimussakosta sovittu arviolta alle 50% sopimuksista.
- Salassapidosta ja sopimuksen siirrosta sovittu n. 2/3 sopimuksista.
- Vahingonkorvauksesta on sovittu lähes poikkeuksetta.
 - Välitön vahingon
 - Enintään sopimuksen hankinnallinen arvo
 - Vain osittain käytetty vastuunrajoitusehtoja
 - Loppukäyttäjää koskevat rajoitukset ja menettelytavat epäselviä
- Miniostovelvoitteita ei ole ilmennyt tarkastuksessa.
- Sopimusten arvot ilmenevät sopimuksista vaihtelevalla selkeydellä.
- Kaikista sopimustyypeistä ei sopimusasiakirjoja saatavilla, näistä järjestelmään tallennettu laskut. Esimerkiksi sähkölaskut.

Yhteenveto 2/3

- Pääsääntöisenä hankintamallina näyttää olevan kerätyn kannan perusteella avoin kilpailutus
- Esimerkiksi L-alueen alueellista tienpitoa koskevien sopimusten hankintoja toteutetaan tarpeen mukaan
 - 1) Avoimella
 - 2) Rajoitetulla tai
 - 3) Dynaamisella menettelyllä.

-> ei tietoa, onko hankinta-asiakirjoissa sopimusluonnos mukana?
- Velvoitteet muodostavat usein pidemmän ketjun oikeuden päätöksestä ja sitoumuksista aina uusimpaan sopimukseen saakka: uudemmissa sopimuksissa yhtä asiaa koskevien asiakirjojen soveltamisjärjestys saatettu ottaa huomioon.
- Sopimusten määrästä ja luokitusten sisäisestä jakautumisesta voi päätellä, että sopimuskannasta puuttuu suurin osa siirtyvistä sopimuksista.

Yhteenveto 3/3

- Salassapidosta ei aina sovittu: huom. uusi liikesalaisuuslaki (595/2018)
- Onko EU:n tietosuojadirektiivin määräykset saatettu voimaan asianmukaisesti? Henkilötietojen käsittelyä koskevat liitteet?
- Hankinta
- Sopimuksissa ei aina käytössä siirtolausekkeita: voi olla
- YSE:ihin viittaaminen kaikkiin sopimuksiin
- Ei voida tehdä johtopäätöksiä sopimusehtojen kattavuudesta

Yhteistyö siirtymäaikana

Hankintarengas sairaanhoitopiiriin kautta

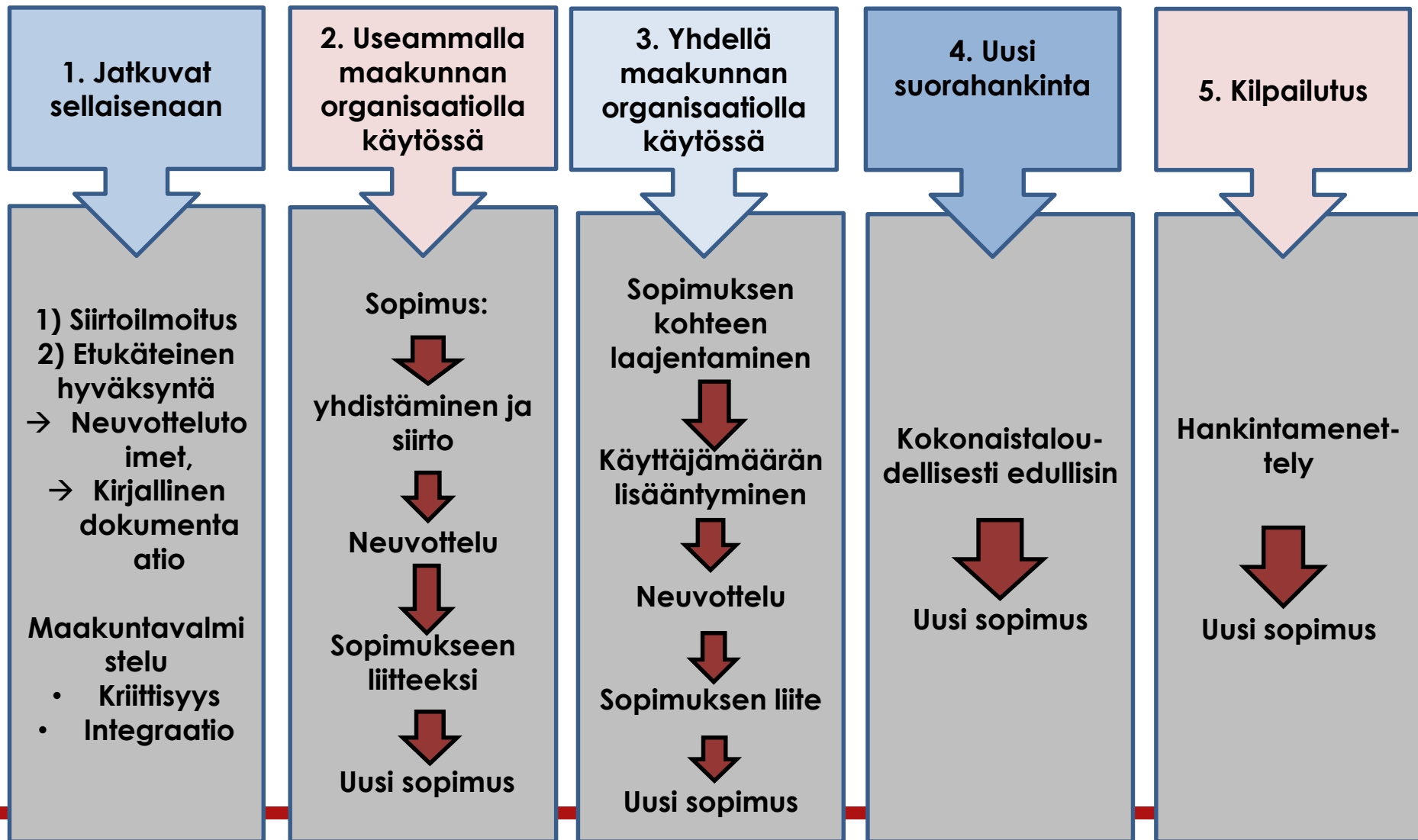
Valmistelun asiantuntijatuki nykyorganisaatioille

Kahdensuuntainen keskustelukierros

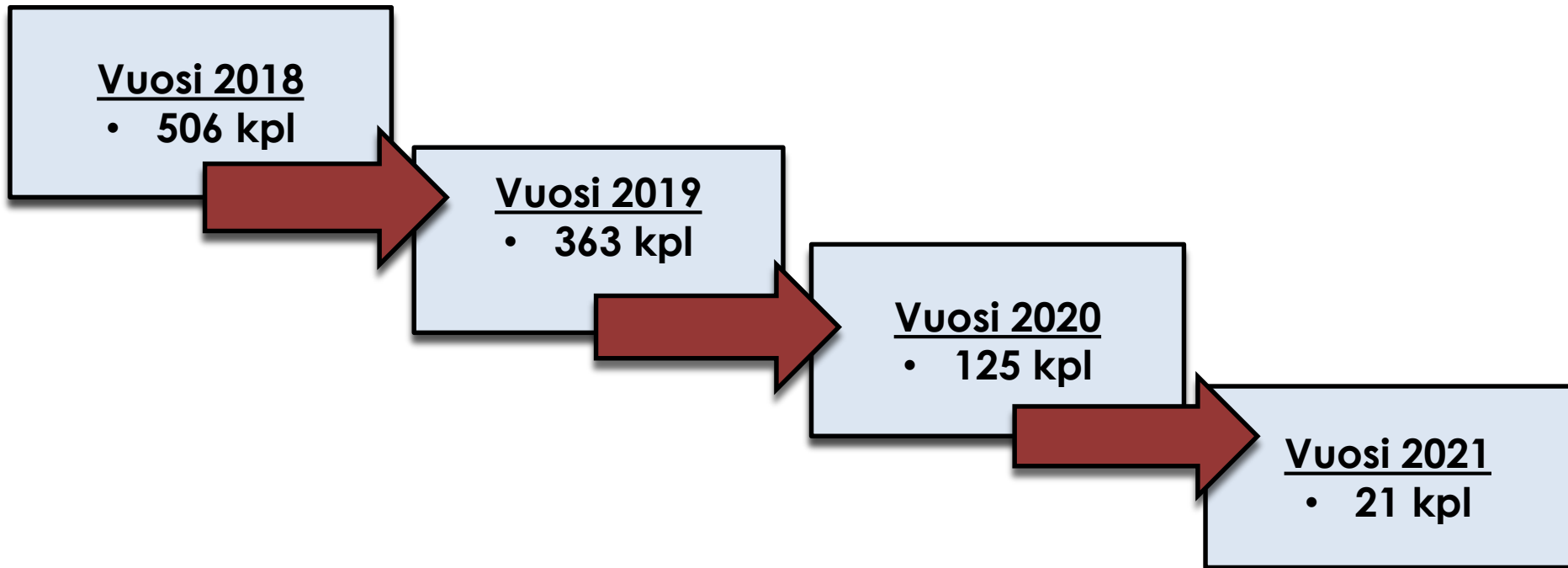
Maakunnan hankinnat konsernipalveluna

Maakunnan sopimusarkiston ylläpitäminen

Hankintojen siirtosuunnitelma

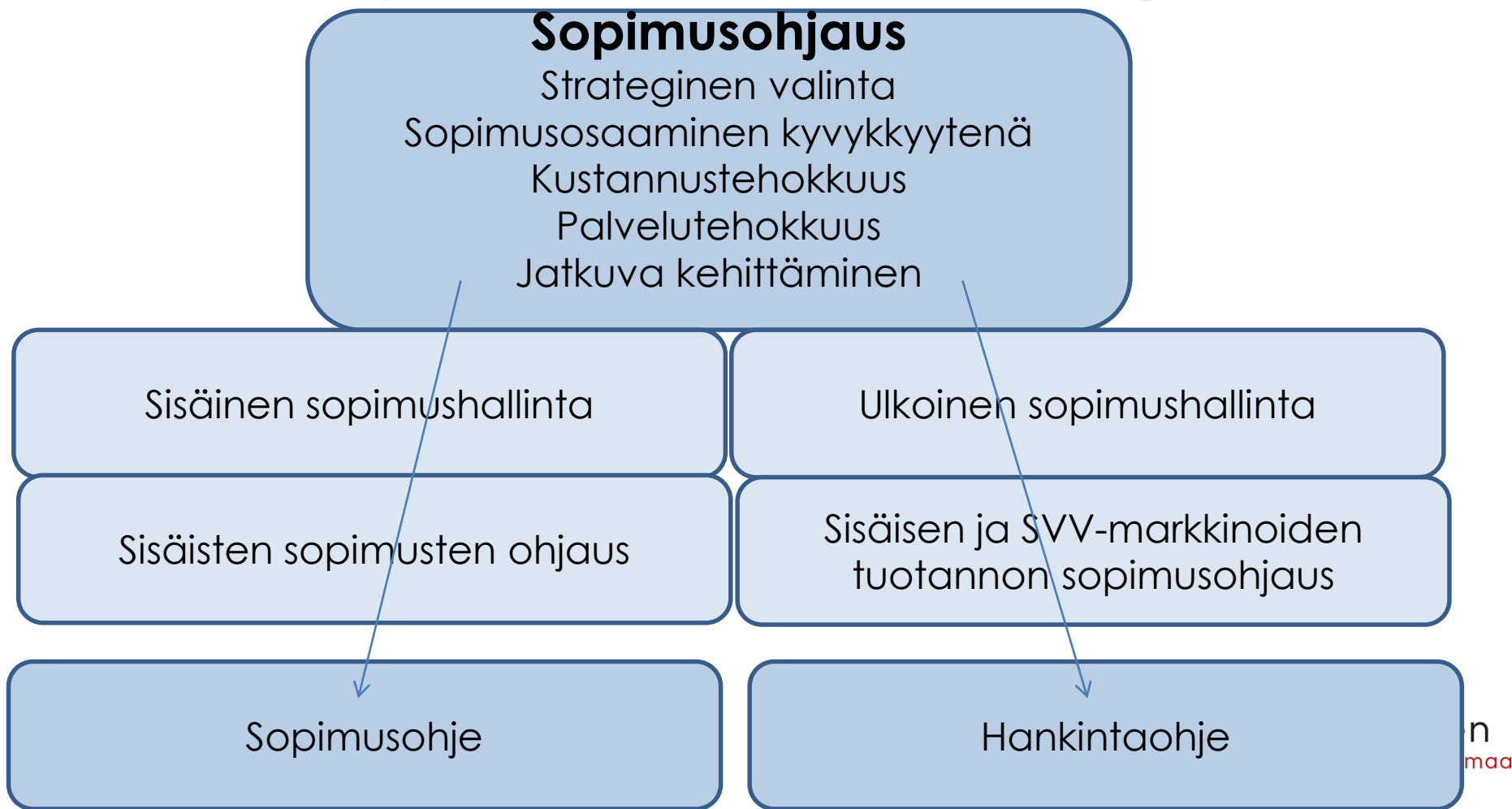

Kilpailutuksen aikataulu – päättävät sopimukset

Sopimusohjaus

Arvio sopimuskannasta 130 milj. euroa

KIITOS!

www.uusiep.fi
